

функціональну роль спеціальних органів та установ у запобіганні правопорушень неповнолітніх, що покращить ефективність їх діяльності в цьому напрямку.

Список використаних джерел:

1. Меркулова Ю. В. Запобігання делінквентній поведінці підлітків: психологічний аспект. / Ю. В. Меркулова. – Одеса: ОЮІ ХНУВС, 2007. – 136 с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. № 20/95 // Відомості Верховної Ради України – 1995. – № 6. – Ст. 35.

Самойлова К.А.

студент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ САНАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» фінансове оздоровлення банку – це відновлення платоспроможності банку та приведення фінансових показників його діяльності у відповідність із вимогами Національного Банку України. На думку науковця Ю. Василенка, правовий інститут санації банківської установи є структурним елементом галузі банківського права та складається із групи правових норм, які регулюють банківські відносини, що виникають з приводу запобігання банкрутству та відновлення платоспроможності банківської установи, а також задоволення вимог її кредиторів [1].

Аби перевести банк в режим фінансового оздоровлення необхідні дві підстави: по-перше, віднесення банківської установи до розряду неплатоспроможних; по-друге, включення банківської установи до категорії проблемних.

Відповідно до статті 75 Закону України «Про банки та банківську діяльність» критеріями включення банку до групи проблемних є:

- 1) банк протягом звітного місяця допустив зменшення розміру регулятивного капіталу та/або нормативів капіталу банку, встановленого законом та / або нормативно-правовими актами Національного банку України, на 10% і більше;
- 2) банк не виконав вимогу вкладника або іншого кредитора, строк якої настав 5 і більше робочих днів тому;

3) системне порушення банком законодавства, що регулює питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

4) банк порушив вимоги законодавства щодо порядку подання та/або оприлюднення звітності, в тому числі подав Національному банку України та/або оприлюднив недостовірну звітність, що призвело до суттєвого викривлення показників фінансового стану банку;

5) систематичне незабезпечення ефективності функціонування та/або адекватності системи управління ризиками, що створює загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку.

Згідно із статтею 76 Закону України «Про банки та банківську діяльність» серед критеріїв віднесення банку до неплатоспроможного існують:

1) не приведення ним своєї діяльності у відповідність із вимогами законодавства, в тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, після віднесення його до категорії проблемних, але не пізніше ніж через 180 днів з дня визнання його таким;

2) зменшення розміру регулятивного капіталу або нормативів капіталу банку до однієї третини від мінімального рівня, встановленого законом та / або нормативно-правовими актами Національного банку України;

3) невиконання банком протягом 10 робочих днів поспіль 10% (і більше) своїх зобов'язань перед вкладниками та іншими кредиторами.

На мою думку, основні причини банкрутства банків варто класифікувати на зовнішні, виникнення яких не зумовлене діями чи бездіяльністю керівництва та акціонерів банку, а також на внутрішні, які виникають через фактори, що існують всередині організаційної структури банківської установи. До зовнішніх причин можна віднести: по-перше, нестабільність світової та національної економічних систем; по-друге, масове вилучення вкладів; зниження рівня суспільної довіри до банку серед населення; по-третє, втрата репутації надійного партнера в офіційно-діловому просторі; по-четверте, рейдерські атаки. Внутрішні причини охоплюють наступні елементи: здійснення банківської діяльності не у відповідності до чинного законодавства, зокрема, стосовно стабільного підтримання необхідного рівня всіх показників; спекуляція; обмеження вільного доступу контролюючих суб'єктів органів державної влади до достовірної інформації про справжній стан платоспроможності фінансової установи; некомпетентне керівництво, що залежить від рівня корпоративної культури установи.

Я займаю правову позицію науковців М. Іванової, В. Смієсової та Р. Карпенка, що фінансовий механізм санації повинен включати діагностування неплатоспроможності та банкрутства, виявлення проблеми неплатоспроможності, а також санаційні заходи [2].

Науковець Лук'яненко Л. І. стверджує, що в Україні для запобігання банкрутству банків або задля уникнення втрати ними платоспроможності здійснюються санаційні заходи у вигляді:

- передачі активів неплатоспроможного боржника в платоспроможний (до фінансово стабільної установи передають обов'язки перед вкладниками);
- продажу інвесторам за вже визначеною програмою санації (виплата боргу кредиторам, внесення на розгляд загальних зборів питання про зміну органів управління банком залучених осіб, уповноважених інвесторами виконувати відповідні заходи);
- ведення тимчасової адміністрації в банк, який зазнає кризи (використовується найчастіше) [3].

Варто звернути увагу, що під час процедури фінансово оздоровлення існують певні заборони, на необхідності врахування яких наголошує науковець Євенко Т. І. Не дозволяється:

- залучати вклади фізичних осіб, відкривати нові депозитні рахунки та поповнювати діючі;
- розширювати коло фізичних і юридичних осіб – клієнтів банку з обслуговування їх операцій на ринку цінних паперів, у тому числі пов'язаних з веденням рахунків депозитарного обліку;
- придбавати корпоративні права інших юридичних осіб;
- надавати гарантії, поручительства, бланкові та пільгові кредити;
- виконувати нові довірчі операції за дорученням клієнтів на період фінансового оздоровлення [4].

На мою думку, удосконалити фінансовий механізм санації банків можна наступними теоретично-практичними способами: по-перше, шляхом утворення банківських консорціумів, що є тимчасовими статутними об'єднаннями промислового і банківського капіталу, які взаємодіють з метою досягнення спільної мети; по-друге, за допомогою приєднання до світових проектів міжнародної фінансової підтримки банківських установ; по-третє, завдяки підвищенню рівню професіоналізму та ступеню кваліфікації представників тимчасової адміністрації банку; по-четверте, для того, щоб будь-який санаційний захід був дієвим і ефективним, важливо не лише теоретично втілити його на декларативних засадах, а й детально на законодавчому рівні визначити правовий механізм його юридичної реалізації на практиці.

Аналізуючи вищевикладене, можу зробити висновок, що в залежності від ступеню кризового становища банку і умов надання йому фінансової допомоги, діють такі види санації, як: санація без зміни організаційно-правової форми банківської установи; санація із зміною організаційно-правової форми банківської установи – реорганізація. Санація, що проводиться без зміни організаційно-правової форми банківської установи, передбачає такі засоби фінансового оздоровлення: зміна управлінського

персоналу банку – затвердження тимчасових адміністраторів; проведення ліквідації збиткових філій чи здійснення їх продажу; направлення вектору фінансової діяльності банку на прибуткові види банківських операцій; продаж банківських активів, які не приносять прибутку. Санація, що застосовується із зміною організаційно-правової форми (реорганізація) банку, передбачає такі шляхи фінансової реабілітації: злиття, приєднання, виділення, поділ або ж перетворення банківської установи, в результаті чого права і обов'язки банку, а також усе майно, що належить останньому, переходять до правонаступників. Проте юридичний механізм правової реалізації санаційних заходів не є наразі бездоганно дієвим і потребує подальшого вдосконалення як на декларативному, так і на практичному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Правова природа та особливості правовідносин санації банківської установи / Ю. В. Василенко // Держава і право. – 2011. Вип. 52. – С. 374-382. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/34014>
2. Іванова М. І. Фінансовий механізм управління процесом санації банків: теоретичні аспекти побудови / М. І. Іванова, В. Л. Смесова, Р. В. Карпенко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – № 1. – С. 201-211. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2012_1_27
3. Лук'яненко Л. Особливості санаційних процесів у банківській системі України в умовах глобалізації / Л. Лук'яненко, В. Кабай // Ринок цінних паперів України. – 2013. – № 9-10. – С. 11-16. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rspu_2013_9-10_3
4. Євченко Т. І. Антикризові санаційні заходи вітчизняних комерційних банків / Т. І. Євченко // Економічний форум. – 2016. – № 3. – С. 266-271. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_3_41

Слончак В.В.

здобувач,

*Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

ДО ПИТАННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

Складовими елементами системи публічної адміністрації виступають добре відомі два терміни: «державне управління» та «місьцеве самоврядування», які до недавнього часу в юридичній науці використовувалися як два незалежні один від одного поняття. Таким чином, органи виконавчої влади, що здійснюють